

UCHWAŁA RADY NACZELNEJ
ZWIĄZKU HARCERSTWA RZECZYPOSPOLITEJ
Nr 96/9 z dnia 26 września 2009 roku
W 70 ROCZNICĘ UTWORZENIA „SZARYCH SZEREGÓW”

W dniu 27 września 1939 roku zebrana w Warszawie grupa harcmistrzów z Aleksandrem Kamińskim, Juliuszem Dąbrowskim, Florianem Marciniakiem podjęła decyzję o przejściu Organizacji Harcerzy Związku Harcerstwa Polskiego do konspiracji. Przyjęto kryptonim „Szare Szeregi” a Naczelnikiem został Florian Marciniak. Rozpoczęła się wojenna epopeja, którą – jakże pięknie - zaprezentowała następnym pokoleniom książka Aleksandra Kamińskiego „Kamienie na szaniec”. Legendę wojennego harcerstwa tworzyło trudne wychowywanie w warunkach walki, bohaterstwo „Rudego”, „Alka”, „Zośki” „Anody”, bataliony Grup Szturmowych, ale także opisywane dopiero dzisiaj działające w wielu miejscach jako kontynuacja „Szarych Szeregów” organizacje antykomunistycznej II konspiracji.

Etos „Szarych Szeregów” stanowił w trudnych dla tradycyjnego harcerstwa czasach PRL fundament przetrwania. Imiona bohaterów „Szarych Szeregów” były wpisywane na sztandary wielu drużyn. Instruktorzy i drużyny poszukujący tamtego harcerstwa spotykali się na Rajdach „Arsenał” w latach 70-tych i na terenie obozu Gross Rosen w roku 1981. Harcerze „Szarych Szeregów” opowiadali o swoich wojennych i powojennych losach w gawędach przy ogniskach i podczas instruktorskich spotkań. I za to jesteśmy im wdzięczni, mając świadomość jak wiele harcerstwo niepokorne, w sprzeczności wobec politycznej indoktrynacji lat PRL, czerpało z legendy „Szarych Szeregów”, podkreślając swą wierność ideałom służby Bogu, Polsce i bliźnim.

To pełen chwały szlak bojowy oraz konsekwentne działania wychowawcze „Szarych Szeregów” były źródłem poszukiwania prawdy o historii harcerstwa i historii Polski. Stanowiły także podstawę wspólnego wniosku popierającego nadanie „Szarym Szeregom” Krzyża Virtuti Militari, który został złożony przez funkcjonujący w latach 80-tych w Polsce niejawni Ruch Harcerski Rzeczypospolitej oraz Związek Harcerstwa Polskiego działający poza granicami Kraju. To najwyższe odznaczenie nadał „Szarym Szeregom” swoim postanowieniem Prezydent Rzeczypospolitej na Uchodźstwie Kazimierz Sabat.

Rada Naczelna ZHR z dumą i radością wspomina fakt, że to właśnie nasz Związek – wraz z ZHP (r.z.1918) oraz środowiskami byłych harcerzy „Szarych Szeregów” – miał zaszczyt być organizatorem w dniu 24 września 1989 roku w Katedrze św. Jana w Warszawie uroczystości przekazania Krzyża Virtuti Militari na ręce Stanisława Broniewskiego-Orszy, Naczelnika „Szarych Szeregów” w latach 1943-1944.

Rada Naczelna ZHR podkreślając trwałość ideału harcerskiej Służby, w 70 rocznicę utworzenia „Szarych Szeregów”, widzi nadal potrzebę wychowania w duchu tamtej legendy, w szczególności w duchu programu „Dziś-Jutro-Pojutrze”. Niech wyrazem tej potrzeby będą takie działania drużyn i środowisk Związku, które przeniosą do przyszłości wizję niepodległej Rzeczypospolitej budowaną w Polskim Państwie Podziemnym.

Rada Naczelna ZHR przypomina, że w II Rzeczypospolitej istniał obyczaj utrwalony skierowanym do żołnierzy Wojska Polskiego rozkazem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Oddawano hołd i honory wojskowe uczestnikom Powstania Styczniowego. Zwracamy się do Naczelniczki Harcerek i Naczelnika Harcerzy, aby wprowadzili w Związku podobny obyczaj wobec harcerzy i harcerek „Szarych Szeregów”, wobec harcerek „Związku Koniczyn”, wobec harcerek i harcerzy „Hufców Polskich” i innych harcerskich organizacji konspiracyjnych, wobec wszystkich żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego. Niech wyrazem naszego szacunku i pamięci będzie troska o ludzi, o miejsca i o groby.

Jednocześnie upoważniamy Naczelnictwo Związku do skierowania do Ministra Obrony Narodowej wniosku o rozważenie możliwości wprowadzenia zmian do ceremoniału wojskowego, które – wzorem wspomnianego obyczaju z lat międzywojennych – zobligują żołnierzy i oficerów Wojska Polskiego do oddawania honorów wojskowych weteranom Polskiego Państwa Podziemnego. Niech w ten symboliczny sposób budowana będzie więź pomiędzy zawodową armią III Rzeczypospolitej, a tymi którzy przed 70 laty przelewali swą krew za wolną Polskę.

Czuwajmy!